

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет прикладної математики та інформатики
Кафедра програмування

Затверджено

На засіданні кафедри програмування
факультету прикладної математики
Львівського національного університету
імені Івана Франка
(протокол № 1 від 29 серпня 2023 р.)

Зав. кафедри к. ф.-м. н., доц. Ярошко С. А.

**Силабус навчальної дисципліни «Програмна Інженерія»,
що викладається в межах ОПП «Інформатика»
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
для здобувачів зі спеціальності 122 Комп'ютерні науки**

Львів 2023 р.

Назва дисципліни	Програмна інженерія
Адреса викладання дисципліни	Львівський національний університет імені Івана Франка, вул. Університетська 1, м. Львів, Україна, 79000
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Факультет прикладної математики та інформатики, кафедра програмування
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	Галузь знань: 12 Інформаційні технології Спеціальність: 122 Комп'ютерні науки
Викладачі дисципліни	Клакович Леся Миронівна, к. ф.-м. н., доцент, Муzychuk Анатолій Омелянович, к. ф.-м. н., доцент
Контактна інформація викладачів	Електронна пошта: lesya.klakovych@lnu.edu.ua anatoliy.muzychuk@lnu.edu.ua веб-сторінки: https://ami.lnu.edu.ua/employee/klakovych
Консультації з питань навчання по дисципліні	Консультації проводять раз на тиждень згідно з оприлюдненим розкладом консультацій викладача. Можливі он-лайн консультації через Zoom чи Microsoft Teams. Для погодження часу он-лайн консультацій слід писати на електронну пошту викладача.
Сторінка курсу	https://ami.lnu.edu.ua/course/platforms-of-corporate-information-systems-informatics
Інформація про дисципліну	Курс "Програмна Інженерія" є нормативною дисципліною зі спеціальності 122 Комп'ютерні науки для освітньої програми «Інформатика», яку викладають у п'ятому і шостому семестрах в обсязі 8 кредитів (за Європейською кредитно-трансферною системою ECTS)
Коротка анотація дисципліни	Фокус уваги курсу спрямовано на те, щоб навчити студентів розробляти програмні продукти з урахуванням сучасних підходів до програмної інженерії: планування, проектування, кодування, тестування та підтримки і налагодження програм. Використовуючи мову програмування C# та технології бібліотеки .Net, студенти здобудуть навички розробки десктопних програм під операційну систему Microsoft Windows та веб застосунків. Основні активності, що становлять суть програмної інженерії, у першому семестрі вивчаються та практично застосовуються на прикладі таких технологій, як ADO.Net, Entity FW, WPF, а у другому семестрі -- ASP.NET Core MVC.
Мета та цілі дисципліни	Метою нормативної дисципліни «Програмна інженерія» є навчити студента: <ul style="list-style-type: none"> • застосовувати сучасні підходи до планування, дизайну, кодування, тестування та підтримки і налагодження програм • створювати та аналізувати вимоги до програмних продуктів • використовувати діаграми UML для відображення вимог до програм та опису архітектури та дизайну програм • організувати розробку програми, з допомогою однієї з методологій SDLC • писати код згідно з основними принципами об'єктно-орієнтованого проектування та підходами 'чистого коду' • розробляти десктопні програми для Windows з допомогою технології WPF • розробляти веб програми з допомогою технології ASP.Net • розробляти програми з доступом до баз даних через технологію ADO.Net та Entity FW • розробляти ручні та автоматизовані тести для гарантії якості коду
Література для вивчення дисципліни	<i>Основна література</i> <ol style="list-style-type: none"> 1. Matthew MacDonald. Pro WPF 4.5 in C#. Windows Presentation Foundation in .NET 4.5, "Apress", 2020. -1078 2. Adam Freeman. Pro ASP.NET Core MVC 2 7th Edition, "Apress", 2020. -1451 3. Windows Presentation Foundation documentation https://docs.microsoft.com/en-us/dotnet/desktop/wpf/?view=netdesktop-5.0 4. Steve Smith. Architecting Modern Web Applications with ASP.NET Core and Azure. EDITION v5.0 -Updated to ASP.NET Core 5.0 --Redmond, Washington, 98052-6399 – 2021, Microsoft Corporation. 5. Architectural principles https://docs.microsoft.com/en-us/dotnet/architecture/modern-web-apps-azure/architectural-principles#separation-of-concerns 6. Test ASP.NET Core MVC apps https://docs.microsoft.com/en-us/dotnet/architecture/modern-web-apps-azure/test-asp-net-core-mvc-apps 7. Gamma Erich, Helm Richard, Johnson Ralph, Vlissides John. Design Patterns: Elements of Reusable Object-Oriented Software. Addison-Wesley, 2019. 8. C# Design Patterns https://www.dofactory.com/net/design-patterns <i>Додаткова література</i> <ol style="list-style-type: none"> 1. Russ Miles, Kim Hamilton. Learning UML 2.0: A Pragmatic Introduction to UML - 2018, 290 p 2. Get started with ASP.NET Core MVC https://docs.microsoft.com/en-us/aspnet/core/tutorials/first-mvc-app/start-mvc?view=aspnetcore-5.0&tabs=visual-studio

Обсяг курсу	8 кредитів ЄКТС – 240 годин. З них 32 + 32 годин лекцій, 32 + 32 години лабораторних занять та 56 + 56 годин самостійної роботи (5-й + 6-й семестр відповідно)				
Очікувані результати навчання	Після завершення цього курсу студент буде: <i>знати</i> <ul style="list-style-type: none"> сучасні підходи до планування, дизайну, кодування, тестування та підтримки і налагодження програм способи представлення вимог до програмних продуктів різні типи UML діаграм життєвий цикл розробки програм основні принципи ООД та підходи 'чистого коду' <i>вміти</i> <ul style="list-style-type: none"> розробляти десктопні програми для Windows з допомогою технології WPF розробляти веб програми з допомогою технології ASP.Net розробляти програми з доступом до баз даних через технологію ADO.Net та Entity FW розробляти ручні та автоматизовані тести для гарантії якості коду 				
Компетентності	<i>Інтегральна:</i> Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі комп'ютерних наук або у процесі навчання, що передбачають застосування теорій та методів інформаційних технологій і характеризується комплексністю та невизначеністю умов. <i>Загальні (ЗК):</i> ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК6. Здатність вчитися й оволодівати сучасними знаннями. ЗК9. Здатність працювати в команді. <i>Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК):</i> СК8. Здатність проектувати та розробляти програмне забезпечення із застосуванням різних парадигм програмування: узагальненого, об'єктно-орієнтованого, функціонального, логічного, з відповідними моделями, методами й алгоритмами обчислень, структурами даних і механізмами управління. СК9. Здатність реалізувати багаторівневу обчислювальну модель на основі архітектури клієнт-сервер, включаючи бази даних, знань і сховища даних, виконувати розподілену обробку великих наборів даних на кластерах стандартних серверів для забезпечення обчислювальних потреб користувачів, у тому числі на хмарних сервісах. СК10. Здатність застосовувати методології, технології та інструментальні засоби для управління процесами життєвого циклу інформаційних і програмних систем, продуктів і сервісів інформаційних технологій відповідно до вимог замовника. СК13. Здатність до розробки мережевого програмного забезпечення, що функціонує на основі різних топологій структурованих кабельних систем, використовує комп'ютерні системи і мережі передачі даних та аналізує якість роботи комп'ютерних мереж.				
Програмні результати навчання	ПР9. Розробляти програмні моделі предметних середовищ, вибирати парадигму програмування з позицій зручності та якості застосування для реалізації методів та алгоритмів розв'язання задач в галузі комп'ютерних наук. ПР11. Володіти навичками управління життєвим циклом програмного забезпечення, продуктів і сервісів інформаційних технологій відповідно до вимог і обмежень замовника, вміти розробляти проектну документацію (техніко-економічне обґрунтування, технічне завдання, бізнес-план, угоду, договір, контракт). ПР15. Застосовувати знання методології та CASE-засобів проектування складних систем, методів структурного аналізу систем, об'єктно-орієнтованої методології проектування при розробці і дослідженні функціональних моделей організаційно-економічних і виробничо-технічних систем. ПР19. Практично застосувати існуючі та проектувати і розробляти нові алгоритми стиснення даних, побудови завадостійких кодів для мінімізації витрат та підвищення надійності збереження та передавання даних в комп'ютерних інформаційних мережах.				
Ключові слова	Програмування мовою C#, .Net технології, WPF, ADO.Net, Entity FW, ASP.Net, MVC, десктопні програми, веб застосунки.				
Формат курсу	Очний.				
Теми	Тиж Д.	Тема, план, короткі тези	Форма заняття	Тривалість, год	Термін виконання
	1.1	Життєвий цикл розробки програм (SDLC). Ролі в команді	Лекція	2	

	Формування команд, вибір теми проекту, вибір методології розробки проекту	Лабораторна робота	2	Наступне лабораторне заняття
	Самостійна робота		3,5	
1.2	Вимоги до програмних продуктів. Збір, типи, аналіз вимог	Лекція	2	
	Збір вимог щодо проекту, їх документування	Тест	2	Наступне лабораторне заняття
	Самостійна робота		3,5	
1.3	UML, основні види діаграм, які використовуються при проектуванні та розробці програм	Лекція	2	
	Застосування UML діаграм для опису проекту та його розробки	Лабораторна робота	2	Наступне лабораторне заняття
	Самостійна робота		3,5	
1.4	Принципи ООД - SOLID, KISS	Лекція	2	
	Використання StyleCop та Code Analysis для підтримки конвенцій коду C#	Лабораторна робота	2	Наступне лабораторне заняття
	Самостійна робота		3,5	
1.5	Аналіз коду інструментами StyleCop та Code Analysis	Лекція	2	
	Опис вимог інтерфейсу користувача - мокапи, вайфрейми	Лабораторна робота	2	Наступне лабораторне заняття
	Самостійна робота		3,5	
1.6	Технології ADO.NET доступу до даних. Провайдери даних	Лекція	2	
	Проектування бази даних, архітектурні діаграми	Тест	2	
	Самостійна робота		3,5	
1.7	Під'єднаний режим роботи з базою даних. Рядок з'єднання. команди, DataReader	Лекція	2	
	Від'єднаний режим роботи з базою даних. DataAdapter.			
	Генерація бази даних, доступ через ADO.Net	Лабораторна робота	2	Наступне лабораторне заняття
	Самостійна робота		3,5	
1.8	Entity Framework, підходи DBFirst, ModelFirst, Code First Патерн Репозиторій та UnitOfWork	Лекція	2	
	Створення трьох рівневої архітектури проекту. Розробка рівня доступу до бази даних з допомогою Entity FW	Лабораторна робота	2	Наступне лабораторне заняття
	Самостійна робота		3,5	
1.9	Принципи та інструменти розробки інтерфейсу користувача, UX	Лекція	2	
	Розробка презентаційного рівня проекту, Графічний інтерфейс за допомогою бібліотеки WPF	Лабораторна робота	2	Наступне лабораторне заняття

				рне заняття
	Самостійна робота		3,5	
1.10	Архітектура WPF. Ієрархія основних класів	Лекція	2	
	Додавання в програму необхідної графіки, анімації	Лабораторна робота	2	Наступне лабораторне заняття
	Самостійна робота		3,5	
1.11	XAML для розробки GUI. Обробка подій	Лекція	2	
	Розробка рівня бізнес логіки проекту	Лабораторна робота	2	Наступне лабораторне заняття
	Самостійна робота		3,5	
1.12	Елементи керування WPF. Data Binding. Стили, шаблони WPF	Лекція	2	
	Покриття коду юніт тестами	Лабораторна робота	2	Наступне лабораторне заняття
	Самостійна робота		3,5	
1.13	Розробка WPF програм з використанням патерну MVVM	Лекція	2	
	Застосування патерну MVVM в WPF частині програми	Тест	2	
	Самостійна робота		3,5	
1.14	Inversion Of Control. Dependency Injection. Unity	Лекція	2	
	Логування подій, зауважень та помилок	Лабораторна робота	2	Наступне лабораторне заняття
	Самостійна робота		3,5	
1.15	Тестування програмного забезпечення	Лекція	2	
	Презентація та захист проекту	Лабораторна робота	2	Наступне лабораторне заняття
	Самостійна робота		3,5	
1.16	Logger. Логування подій, зауважень та помилок	Лекція	2	
	Презентація та захист проекту	Лабораторна робота	2	
	Самостійна робота		3,5	
2.1	Підходи до проектування складних систем. Класифікація вимог до ПЗ та відношення між ними.	Лекція	2	
	Створення проектів. Налаштування середовища	Лабораторна робота	2	Наступне лабораторне заняття
	Самостійна робота		3,5	
2.2	Процес розробки вимог: виявлення, аналіз, специфікація, валідація	Лекція	2	
	Формування переліку вимог до Web-аплікацій	Лабораторна робота	2	Наступне лабораторне заняття

				рне заняття
	Самостійна робота		3,5	
2.3	Архітектура ПЗ: моделювання, архітектурні стилі	Лекція	2	
	Специфікація та валідація вимог. Use-case моделі	Лабораторна робота	2	Наступне лабораторне заняття
	Самостійна робота		3,5	
2.4	Архітектура ASP Core MVC Web-аплікацій. Контролери.	Лекція	2	
	Виокремлення підсистем, затвердження архітектури	Лабораторна робота	2	Наступне лабораторне заняття
	Самостійна робота		3,5	
2.5	Особливості розробки методів контролера	Лекція	2	
	Розробка моделі предметної області	Лабораторна робота	2	Наступне лабораторне заняття
	Самостійна робота		3,5	
2.6	Основи проектування Views	Лекція	2	
	Unit-тестування. Імплементація контролерів для окремої підсистеми	Лабораторна робота	2	Наступне лабораторне заняття
	Самостійна робота		3,5	
2.7	Проектування моделей предметної області. Використання БД	Лекція	2	
	Імплементація контролерів для окремої підсистеми	Лабораторна робота	2	Наступне лабораторне заняття
	Самостійна робота		3,5	
2.8	Проектування типізованих Views	Лекція	2	
	Імплементація методів та їхніх тестів для основної функціональності. Вдосконалення Views.	Лабораторна робота	2	Наступне лабораторне заняття
	Самостійна робота		3,5	
2.9	Оптимізація методів контролера	Лекція	2	
	Завершення імплементації методів та їхніх тестів для основної функціональності	Лабораторна робота	2	Наступне лабораторне заняття
	Самостійна робота		3,5	
2.10	ASP.NET Core Identity	Лекція	2	
	Рефакторинг з врахуванням Identity	Лабораторна робота	2	Наступне лабораторне заняття
	Самостійна робота		3,5	
2.11	Класифікація атрибутів якості ПЗ. Техніки забезпечення якості (QA).	Лекція	2	
	Завершення імплементації повного набору юскейсів	Лабораторна робота	2	Наступне лабораторне заняття

				рне заняття
	Самостійна робота		3,5	
2.12	Якість процесу розробки ПЗ	Лекція	2	
	Вдосконалення UI/UX	Лабораторна робота	2	Наступне лабораторне заняття
	Самостійна робота		3,5	
2.13	Патерни проектування GoF (DP). Структурні DP.	Лекція	2	
	Вдосконалення UI/UX	Лабораторна робота	2	Наступне лабораторне заняття
	Самостійна робота		3,5	
2.14	Твірні DP	Лекція	2	
	Демонстрація командами Web-аплікацій та ревію стосовно параметрів якості.	Лабораторна робота	2	Наступне лабораторне заняття
	Самостійна робота		3,5	
2.15	Поведінкові DP.	Лекція	2	
	Демонстрація командами Web-аплікацій та ревію стосовно параметрів якості.	Лабораторна робота	2	Наступне лабораторне заняття
	Самостійна робота		3,5	
2.16	Патерни рефакторингу	Лекція	2	
	Демонстрація командами Web-аплікацій та ревію стосовно параметрів якості.	Лабораторна робота	2	
	Самостійна робота		3,5	
Підсумковий контроль, форма	іспит в кінці 5 семестру, іспит в кінці 6 семестру			
Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують базових знань з дисциплін "Програмування", "Бази даних", "Web розробка". Одночасно з вивченням цього курсу, студенти в команді розробляють проекти з використанням сучасних підходів до розробки програм			
Навчальні методи та техніки, які використовують під час викладання курсу	Лекції з мультимедійними презентаціями та з демонстрацією прийомів практичного використання середовища програмування; лабораторні заняття у вигляді розробки проектів у команді з 3-4 осіб; самостійне опрацювання навчальних матеріалів: підручників, конспектів лекцій, готових програм мовою C#, додаткових навчальних посібників, розміщених у хмарному сховищі (Moodle, Microsoft Teams, Google Classroom). Обговорення теоретичного та практичного матеріалу в онлайн сервісах, формулювання творчих завдань для студентів, виконання яких готує до вивчення нового теоретичного матеріалу.			
Необхідне обладнання	Для проведення лекцій: комп'ютер, проектор, доступ до мережі інтернет. Для проведення лабораторних та виконання завдань: комп'ютер, ОС Windows, доступ до інтернету, середовище розробки програм технологіями .Net C# (Microsoft Visual Studio, Code Blocks тощо). Уся література, яку студенти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.			
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. У п'ятому семестрі до 70 балів нараховується за розробку проекту, ще до 30 балів за знання теоретичної частини курсу. У шостому семестрі до 50 балів нараховують за розробку проекту, ще до 50 балів – за виконання екзаменаційного завдання. Розробка проекту поділена на 6-8 частин, кожна з яких оцінюється 5-10 балів залежно від складності. Оцінка за екзаменаційне завдання може бути поділена на дві частини: до 30 балів за розробку нової функціональності програми з оновленням відповідних моделей та специфікацій і 20 балів за засвоєння матеріалу усіх			

	<p>розділів курсу, з яких частина може бути виставлена в процесі опитувань упродовж семестру (у формі тестувань, колоквиумів тощо) .</p> <p>Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають усі лекції і лабораторні заняття курсу. Активність під час проведення лекцій і лабораторних заохочується балами. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися усіх строків визначених для виконання усіх видів письмових робіт, передбачених курсом. Виконані роботи завантажують у відповідне хмарне сховище. За відповідних обставин альтернативою відвідування лабораторних занять в університеті може бути дистанційна онлайн робота за розкладом проведення занять. Активність на лекціях і лабораторних ураховують при оцінюванні відповідного лабораторного завдання.</p> <p>Академічна доброчесність: роботи студентів мають бути їхніми оригінальними дослідженнями, розробками чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших студентів, здавання чужих комп'ютерних програм як своїх становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в роботі студента є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману. Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.</p>
Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано після завершення курсу.